

Od Wydawcy

Szanowni Czytelnicy!

Przekazujemy na Państwa ręce pierwszy tom „Szczecińskich Studiów Archiwalno-Hist orycznych” (SSAH). Rocznik pojawił się w miejsce „Informatora Archiwalnego” (1978–1985) i „Szczecińskiego Informatora Archiwalnego” (1985–2016). Wydawcą SSAH jest Archiwum Państwowe w Szczecinie (APSz).

Ambicją redakcji jest umieszczenie SSAH na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W związku z powyższym powołana została Rada Naukowa, w skład której weszli renomowani historycy oraz archiwiści z Polski i zza granicy. Utworzono też nową redakcję, którą tworzą pracownicy szczecińskiego archiwum zajmujący się różnorodną problematyką badawczą, mający doświadczenie w pracy archiwalnej (archiwiści, historycy, politolodzy, bibliotekoznawcy). Zgodnie z obowiązującymi kryteriami artykuły naukowe zostały poddane procedurze recenzyjnej dwu recenzentów (samodzielnymi pracownikami nauki), opatrzone streszczeniami w językach polskim i angielskim oraz słowami kluczowymi.

Rocznik dedykowany jest przede wszystkim archiwistom, historykom, studentom kierunków humanistycznych, przedstawicielom władz państwowych i samorządowych, duchowieństwu, dziennikarzom oraz wszystkim zainteresowanym historią regionu i problematyką archiwalną.

Zasadniczym celem czasopisma jest publikowanie artykułów naukowych dotyczących historii Pomorza Zachodniego, archiwistyki (teorii i metodyki archiwalnej, archiwoznawstwa) oraz prezentacja bieżących kierunków działalności szczecińskiego Archiwum Państwowego, które obejmuje swoim zakresem obszar byłego województwa szczecińskiego, stanowiącego historyczną część Pomorza (Pomorza Zachodniego). Ziemie te znajdowały się pod władztwem książąt pomorskich z dynastii Gryfitów, Szwecji, Brandenburgii, Prus i Niemiec, a od 1945 r. Polski. Burzliwa historia regionu znajduje swoje odzwierciedlenie w materiałach archiwalnych, znajdujących się w zasobie szczecińskiej placówki archiwalnej.

W związku z tym pierwsza część rocznika pt. *Studia i materiały* zawiera teksty odnoszące się do historii Pomorza Zachodniego lub opra-

cowane na podstawie archiwaliów z zasobu Archiwum Państwowego w Szczecinie. W swoim artykule dr Radosław Pawlik (APSz) zaprezentował ustalenia dotyczące archidiakonów pyrzyckich z przełomu XV i XVI w., które uzupełniają wcześniejsze zestawienia urzędników kościelnych. Dr Janina Kosman (APSz) omówiła *Cosmographię*, czyli opis świata Sebastiana Münstera, której egzemplarz znajduje się w bibliotece szczecińskiego archiwum. W kolejnym tekście dr hab. Maciej Szukała (APSz) omówił źródła do dziejów administracji parafialnej i kościołów w aktach Konsystorza Prowincji Pomorskiej. Artykuł dr. hab. Pawła Guta (APSz, Akademia Pomorska w Słupsku) jest istotnym przyczynkiem do dziejów politycznych Węgorzyna w XIX i początkach XX w. Kolejna grupa tekstów odnosi się do historii Polski po 1945 r. Mgr Bartosz Sitarz (APSz) przedstawił działania polskiej administracji lokalnej na rzecz korekty i demarkacji granicy państwowej na odcinku zachodniopomorskim w latach 1945–1950. W oparciu o materiały archiwalne znajdujące się m.in. w zasobie szczecińskiego Archiwum Państwowego dr Przemysław Benken (Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Szczecinie) przedstawił uwagi płynące z badań nad życiorysem i twórczością popularyzatora dziejów drugiej wojny światowej na morzu Zbigniewa Flisowskiego. *Case study* z zakresu historii gospodarczej regionu zachodniopomorskiego stanowi artykuł mgr Urszuli Markiewicz (APSz) o funkcjonowaniu Państwowego Stada Ogierów w Łobzie. W kolejnym tekście mgr Joanna Glatz (APSz) omówiła archiwalia NSZZ „Solidarność” (1980–1989) znajdujące się w zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie. Natomiast mgr Anna Kandybowicz (APSz) przeanalizowała aspekty prawne dotyczące przesiedleń i mienia zabużańskiego.

W drugiej części pt. *Recenzje i omówienia* mgr Sandra Tomczak (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) zrecenzowała monografię dr hab. Magdaleny Gawin pt. *Spór o równouprawnienie kobiet (1864–1919)*. W rozprawie autorka (podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego) podjęła kwestię walki o prawa kobiet od powstania styczniowego do pierwszych wyborów parlamentarnych w II RP.

Trzecia część rocznika pt. *Z praktyki archiwalnej* odnosi się do różnych aspektów funkcjonowania szczecińskiego archiwum. Mgr Łukasz Kozłowski (APSz) przedstawił działalność Oddziału III w 2016 r., zajmującego się nadzorem archiwalnym, natomiast mgr Marek Lupa (APSz) zasygnalizował kwestie związane z prowadzeniem archiwum domowego w zakresie zabezpieczania i konserwacji zbiorów. Mgr Iga Bańkowska (APSz) i dr Janina

Kosman (APSz) w artykule podsumowującym pięciolecie obecności Archiwum Państwowego w Szczecinie na portalu społecznościowym Facebook podzieliły się swoimi doświadczeniami i przemyśleniami dotyczącymi prowadzenia profilu instytucji państwowej w mediach społecznościowych.

W czwartej, ostatniej części pt. *Kronika Archiwum Państwowego w Szczecinie* mgr I. Bańkowska zamieściła kalendarium wydarzeń w szczecińskim Archiwum Państwowym w 2016 r.

Rocznik powstał w niezmiernie krótkim czasie wspólnym wysiłkiem całego zespołu redakcyjnego i członków Rady Naukowej. Czasopismo ukazało się dzięki dofinansowaniu Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych.

Czytelnikom życzymy inspirującej oraz wnikliwej lektury pierwszego numeru „Szczecińskich Studiów Archiwalno-Historycznych”, a naukowców, badaczy i regionalistów zapraszamy do przesyłania tekstów do drugiego tomu rocznika.

Redaktor Naczelny
dr hab. Krzysztof Kowalczyk